

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

The Kibbutz in the 1950s - 33817

Last update 01-09-2015

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: history of jewish people & contemporary jewry

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Anat Helman

Coordinator Email: anathelman85@gmail.com

Coordinator Office Hours: Tuesdays 17:00-18:00, preschedule by email

Teaching Staff:

Dr. Anat Helman

Course/Module description:

The crisis in the kibbutzim during the first years of Israeli statehood examined through scholarly studies and a few primary sources. It examines ideological, partisan, economic, social and cultural facets.

Course/Module aims:

The course aims to present both the main features of the Kibbutz after the founding of the Israeli state (history), and the contemporary research of this topic (historiography).

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

Learn to recognize the main features of 1950s Kibbutzim and explain them. They will be able to criticize current studies on the topic, and in the final paper will trace and interpret a primary source from a kibbutz archive.

Attendance requirements(%):

100

Teaching arrangement and method of instruction: The seminar is conducted as a round-table discussion, in which all students present their conclusions of the weekly reading. At the end of the year a short final paper will be submitted, based on an archival document.

Course/Module Content:

From Yishuv to statehood
The crisis in the Kibbutz Movement
"The Division"
Political and ideological rifts
National priorities
Mass immigration
New immigrants
Ideals and the arts
Visual culture
Reading primary sources

Required Reading:

יהודה ריינהרץ, "המעבר מיישוב למדינה ריבונית: תמורות חברתיות ואידיאולוגיות", הציונות יד' (1989), 262-253.

הנרי ניר, "חלוצים וחלוציות במדינת ישראל: היבטים סמנטיים והיסטוריים, 1948-1956", עיונים בתקומת ישראל, 1 (תשנ"ב), עמ' 116-140.

Henry Near, "The Crisis in the Kibbutz Movement, 1949-1961", in *Israel: The First Decade of Independence*, ed. S. Ilan Troen and Noah Lucas (Albany, NY: SUNY), 243-263.

Eliezer Ben-Rafael, "The Kibbutz in the 1950's: A Transformation of Identity", in *Israel: The First Decade of Independence*, ed. S. Ilan Troen and Noah Lucas (Albany, NY: SUNY), 265-278.

איל כפכפי, "הזיקה האידיאולוגית-חינוכית לברית-המועצות כגורם בפילוג הקיבוץ המאוחד", הציונות, יד' (תשמ"ט), 127-160.

איל כפכפי, "הקרע בעין חרוד: בנים אכלו בוסר ושיני אבות תקהינה: המחלוקת על השתייכות עין חרוד לקיבוץ המאוחד", עיונים בתקומת ישראל 3 (1993), 427-457.

אלי צור, "הנהגת הקיבוץ מול השמאל ב'משבר סנה'", עיונים בתקומת ישראל, 5 (1995), 413-445.

אלון פאוקר, "הקיבוץ הארצי וברית המועצות בעשור הראשון לעצמאות", עיונים בתקומת ישראל, 22 (2012), 64-90.

Yossi Ben-Artzi, "Kibbutz or Moshav?: Priority Changes of Settlement Types in Israel, 1949-53", *Israel Affairs* 8/1-2 (2002), 163-176.

Zeev Drory, "Societal Values: Impact on Israel Security: The Kibbutz Movement as a Mobilized Elite", *Israel Studies*, 19/ 1 (2014), 166-188.

אלי צור, "החלה יציאת מצרים – ומה עשו חלוצינו?": הקיבוץ במבחן העלייה ההמונית", עיונים בתקומת ישראל 9 (תשנ"ט), 316-337.

עפרה קינן, "בין קיבוצים למושבים: שתי דרכים בקליטת עלייה בעשור הראשון למדינת ישראל", קתדרה 112 (תשס"ד), 113-136.

רחל כהן-פרידהיים, "הקיבוצים לא רצו לקלוט עולים מארצות האסלאם – היה או לא היה?", עיונים בתקומת ישראל 21 (2011), 1-22.

Aziza Khazzoom, "The Kibbutz in Immigration Narratives of Bourgeois Iraqi and Polish Jews Who Immigrated to Israel in the 1950s", *Israel Studies*, 19/2 (2014), 70-93.

Yael Darr, 'Discontent from Within: Hidden Dissent against Communal Upbringing in Kibbutz Children's Literature of the 1940s & 1950s', *Israel Studies* 16, 2 (2011), 127-150.

שולה קשת, "עידן התמומות: הצגת 'אחי גיבורי התהילה' בקיבוץ גבעת-ברנר, ספטמבר 1953", ישראל, 1 (תשס"ב), 119-132.

גליה בר אור, "אוניברסלי ואינטרנציונלי: אמנות הקיבוץ בעשור הראשון", מתוך גליה בר אור וגדעון עפרת, העשור הראשון: הגמוניה וריבוי (עין חרוד: משכן לאמנות עין חרוד, 2008), 82-95.

בתיה דונר, "אנדרטאות: מקרה יד-מרדכי", מפנה 54 (תשס"ח), 47-51.

ראובן אהרוני ושאל משאל, "קיבוץ ערבי: עלייתו ונפילתו של 'אחוזה'", עיונים בתקומת ישראל, 15 (2005), 181-208.

IN ADDITION, FIVE PRIMARY SOURCES WILL BE PRESENTED ON THE COURSE'S WEBSITE.

Additional Reading Material:

אביגיל פז-ישעיהו ויוסף גורני (עורכים), הישג היסטורי בתמורותיו: ההתיישבות הקיבוצית והמושבות, 1990-1910, תל-אביב, באר שבע וירושלים, 2006.

אביבה חלמיש וצבי צמרת (עורכים), הקיבוץ: מאה השנים הראשונות (עידן 25), ירושלים, 2010.

רחל כהן פרידהיים, החלוצים שנותרו מאחור: קליטת העלייה בקיבוצים, 1948-1954, רמת גן, תשע"ב.

ישראל שפר וראובן שפירא, 'יחסי יחיד וחברה בקיבוץ', החברה הקיבוצית: שינוי והמשכיות, יחידה 9, תל-אביב, 1992.

יוסף שפר וסילביה פוגל-ביז'אוי, 'המשפחה בקיבוץ', החברה הקיבוצית: שינוי והמשכיות, יחידה 6, תל-אביב, 1992.

רוני כוכבי-נהב, אתרים במחוזות הזיכרון: ספרי יובל של קיבוצים, ירושלים, 2006.

מוקי צור, "פסח ארץ-ישראלי", יוצאים בחודש האביב: פסח ארץ-ישראלי בהגדות מן הקיבוץ, מוקי צור ויובל דניאלי (עורכים), ירושלים, 2004.

גליה בר אור וגדעון עפרת (אוצרים), העשור הראשון: הגמוניה וריבוי, עין חרוד, 2008.

מרדכי בר-און (עורך), אתגר הריבונות: יצירה והגות בעשור הראשון למדינה, ירושלים, 1999.

תמר גיספן גרינברג, 'אמנות קיר בחדרי אוכל בקיבוצי 'הקיבוץ הארצי', 1950-1967', קתדרה 135 (2010), 149-180.

ליאור ליבמן, "הלם המדינה" של הקיבוץ המאוחד, 1948-1954: מבעים טקסטואליים, עיונים בתקומת ישראל 22 (2012), עמ' 25-63.

איל עמיר, 'חדר-בית: אידיאולוגיה ותכנון בדירת המגורים בקיבוץ', קתדרה 95 (2000), 130-133.

Henry Near, *The Kibbutz Movement: A History, Vol. I: Origins and Growth, 1909-1939*, Oxford: Littman and Oxford University Press, 1992.

Henry Near, *The Kibbutz Movement: A History, Vol. II: Crisis and Achievement, 1939-1995*, London: Littman and Oxford University Press, 1997.

Aviva Halamish, "The historic leadership of Hakibbutz Ha'artzi: The power of charisma, organization and ideology", *Journal of Israeli History*, 31:1 (2012), 45-66.

Eyal Kafafi, "The Psycho-Intellectual Aspect of Gender Inequality in Israel's Labor Movement", *Israel Studies* 4.1 (1999), pp.188-211.

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 0 %

Participation in Tutorials 20 %

Project work 80 %

Assignments 0 %

Reports 0 %

Research project 0 %

Quizzes 0 %

Other 0 %

Additional information: